

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду, бр. 1475/1 од 21. 5. 2014. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, именовани смо у комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор доцента за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик. Имамо част да Изборном већу Филолошког факултета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА НА КОНКУРС

Филолошки факултет Универзитета у Београду расписао је конкурс (објављен у листу *Послови – огласне новине националне службе за запошљавање*, бр. 572 од 4. јуна 2014. године) за избор једног наставника у звање доцента за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик. На расписани конкурс за избор у звање доцента пријавио се један кандидат:

**др Јелена Гинић, виши лектор за Руски језик на Филолошком факултету
Универзитета у Београду.**

Биографија, општи подаци, наставна и стручна активност

Јелена Гинић рођена је 29. маја 1975. године у Београду. У Земуну је завршила основну школу „Петар Кочић”, у Београду – *Филолошку гимназију*. Дипломирала је на *Филолошком факултету* у Београду 1998. године, на студијској групи за *Руски језик и књижевност*, с просечном оценом 9,47.

Јелена Гинић је почела да ради на Катедри за славистику Филолошког факултета у Београду од 2000. године хонорарно, а од 2001. на месту асистента приправника за руски језик.

Магистарски рад *Промене у нормативној фонетици савременог руског књижевног језика* одбранила је 23. јуна 2006. године на Филолошком факултету у Београду, пред комисијом коју су чинили проф. др Богољуб Станковић, проф. др Предраг Пипер, проф. др Милана Радић Дугоњић и проф. др Вучина Раичевић. Од априла 2007. до маја 2013. године била је у звању је асистента за руски језик, док је од маја 2013. у звању вишег лектора.

23. октобра 2013. године одбранила је докторску дисертацију под насловом *Настава прозодије руског језика у српској говорној средини (лингвистички и лингводидактички аспекти)* пред комисијом проф. др Предраг Пипер, проф. др Вучина Раичевић и проф. др Ксенија Кончаревић.

Од 2002. године учествовала је у раду *Славистичког друштва Србије* на месту секретара Друштва (на којем је и сада), као и у организацији акредитованог семинара за стручно усавршавање, *Зимске школе – семинара за стручно усавршавање наставника и професора руског језика*, чији је вишегодишњи коаутор (с проф. др Вучином Раичевићем) и кореализатор (с доц. др Биљаном Марић и Луком Меденицом).

Јелена Гинић је учествовала у комисији за израду стандарда постигнућа за страни језик за крај средњег образовања (2011–2012) при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Радила је на месту асистента приправника, а затим асистента и вишег лектора на предметима *Руски језик I*, *Руски језик II*, *Савремени руски језик*, *Методика наставе руског језика*, *Практична методика наставе руског језика*, *Методичка пракса: Хоститовање*.

Коаутор је (с проф. др Људмилом Поповић и Анитом Тешић) серије уџбеника руског језика за основну школу *Родничок* (I–VIII разред основне школе: уџбеник, радна свеска, приручник за наставнике), као и серије уџбеника (с Људмилом Поповић) *Дружба начинается с улыбки* (III–VI разред основне школе: уџбеник, радна свеска, приручник за наставнике).

Коаутор је (с проф. др Вучином Раичевићем) *Практикума из методике наставе руског језика*, који се користи на предмету *Методичка пракса: хоститовање* на мастер-студијама русистике на Филолошком факултету у Београду.

Учествовала је на више научних и стручних конференција у земљи и иностранству.

Боравила је на стручним усавршавањима у Москви (2001, 2005, 2008, 2010, 2013) и Санкт-Петербургу (2012).

Др Јелена Гинић је аутор више научних радова из области фонетике и методике наставе руског језика.

Саопштења на скуповима

- „Некоторые наблюдения по поводу ассимилятивного смягчения губных и задненёбных согласных перед мягкими губными (на материале орфоэпических словарей и фонетической литературы)”, рад саопштен на 6. међународном симпозијуму МАПРЈАЛ: *Проекты по сопоставительному изучению русского и других языков*, Београд, 2004.
- „О променама у нормативној фонетици везаним за неакцентовано **о** у речима страног порекла у руском језику (на материјалу ортоепских речника и фонетске литературе)”, рад саопштен на скупу с међународним учешћем: 43. *Скуп слависта Србије*, Београд, 2005.
- „Анализа развоја квалификатора ортоепских речника РАН друге половине XX века”, рад саопштен на научном скупу с међународним учешћем: 46. *Скуп слависта Србије*, Београд, 2008.
- „Изменения в месте ударения в современном русском языке (на материале орфоэпических словарей РАН XX века)”, рад саопштен на међународном научном скупу: *Изучавање словенских језика, књижевности и култура као инословенских и страних*, Београд, 2008.
- „Алтернација консонантских фона пред палатализованим консонантским фонама”, рад саопштен на научном скупу с међународним учешћем: 47. *Скуп слависта Србије*, Београд, 2009.
- „Русскоязычный интернет в практике обучения русскому языку и русской культуре”, рад саопштен на међународном научном скупу *Первая белградская встреча славянских русистов*, Београд, 2009.
- „Настава прозодије руског језика у основним школама и гимназијама Србије у контексту актуелних наставних програма за руски језик”, рад саопштен на 17. конгресу *Савеза славистичких друштава Србије*, Сокобања, 2009.

- „Учебная просодия русского языка в свете просодии сербского языка”, рад саопштен на међународном научном скупу *Вторая белградская встреча славянских русистов*, Београд, 2010.
- „Изменения в чтении согласных букв перед буквой е в словах иностранного происхождения (на материале орфографических словарей РАН)”, рад саопштен на *Десетом међународном симпозијуму МАПРЈАЛ*, Велико Трново, 2010.
- „Некоторые наблюдения над статусом просодии в изучении русского языка в сербских школах”, рад саопштена на *Првом међународном симпозијуму “Русское слово на Балканах”*, Шумен, 2010.
- “О составлении корпуса по исследованию обучения просодическим признакам русского языка сербоговорящих школьников и студентов”, рад саопштен на међународном научном скупу *Третья белградская встреча славянских русистов*, Београд, 2011.
- “Просодические единицы и признаки в комплекте учебников русского языка Родничок (I-VIII классы восьмилетней школы) в школах Сербии”, рад саопштен на јубиларној међународној конференцији *Русистика: язык, культура, перевод*, Софија, 2012.
- „Фонетика у уџбеницима Петра Митропана”, рад саопштен на скупу с међународним учешћем: *50. Скуп слависта Србије*, Београд, 2012.
- “Типичные мелодические контуры в русском языке в сравнении с сербским языком”, рад саопштен на *11. међународном симпозијуму МАПРЈАЛ*, Велико Трново, 2014.

Библиографија: подаци о објављеним радовима и радовима прихваћеним за штампу

Монографија:

1. Гинић Ј., Раичевић В. (2011), *Практикум из методике наставе руског језика* (Београд: Завод за уџбенике), 224 стр.

Научни и стручни радови:

1. Гинић Ј. (2002), „XL скуп слависта Србије и годишња скупштина Славистичког друштва”, in: : *Зборник Матице српске за славистику*, LXII, 283–286. [Приказ]
2. Пипер П., Гинић Ј. (2002) „Основни облици изражавања посесивности у руском језику (у поређењу са српским)”, in: *Синтакса српског језика у поређењу са српским: Проста реченица*, зборник теза и резимеа, 8–9.
3. Гинић Е. (2003), “XLI конференция славистов Сербии”, in: *Русский язык за рубежом*, № 2, 127 [Хроника].
4. Гинић Ј. (2004), „М. Л. Каленчук, Р. Ф. Касаткина: Словарь трудностей русского произношения (15000 слов)“, in: *Славистика*, VIII, 419–423. [Приказ]
5. Гинић Ј. (2004), „Некоторые наблюдения по поводу ассимилятивного смягчения губных и задненёбных согласных перед мягкими губными (на материале орфоэпических словарей и фонетической литературы)”, in: *VI международный симпозиум МАПРЈАЛ: Проекты по сопоставительному изучению русского и других языков*, (Тезисы докладов), 41–43.
6. Гинић Ј. (2004), „Некоторые наблюдения по поводу ассимилятивного смягчения губных и задненёбных согласных перед мягкими губными (на материале орфоэпических словарей и фонетической литературы)”, in: *VI международный*

симпозиум МАПРЯЛ: Проекты по сопоставительному изучению русского и других языков (Доклады), 85–91.

7. Гинић Ј. (2005), „О променама у нормативној фонетици везаним за неакцентовано **о** у речима страног порекла у руском језику (на материјалу ортоепских речника и фонетске литературе)”, in: *Славистика*, IX, 160–167.
8. Гинић Ј. (2007), „100 година славистике у Србији, Зборник реферата издат 30 година касније”, in: *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, књ. 72, свеска 1–4, 261–265. [Приказ]
9. Гинић Ј. (2008), „Стручни семинар за професоре и наставнике руског језика Зимска школа”, in: *Просветни преглед*, бр. 2365–6 (1–2), 6. [Хроника]
10. Гинић, Ј. (2008), „Анализа развоја квалификатора ортоепских речника РАН друге половине XX века”, *Славистика*, in: *Славистика*, XII, 243–249.
11. Гинић Ј. (2008), „Князев С. В., Пожарицкая С. К., Современный русский литературный язык: фонетика, графика, орфография, орфоэпия: Учебное пособие для вузов”, in: *Славистика*, XII, 419–421 [Приказ];
12. Гинић, Ј. (2008), „Изменения в месте ударения в современном русском языке (на материале орфоэпических словарей РАН XX века)”, in: *Изучавање словенских језика, књижевности и култура као инословенских и страних (зборник теза и резимеа)*, 28–29.
13. Гинић Ј. (2008), „Изменения в месте ударения в современном русском языке (на материале орфоэпических словарей РАН XX века)”, in: *Изучавање словенских језика, књижевности и култура као инословенских и страних*, (зборник реферата), 124–130.
14. Гинић Ј. (2009), „Алтернација консонантских фона пред палатализованим консонантским фонама”, in: *Славистика*, Београд, 74–81.
15. Гинич Е. (2009), „Русскоязычный интернет в практике обучения русскому языку и русской культуре”, in: *Русский язык как инославянский*, I, 83–86.
16. Гинић Ј. (2009), „Настава прозодије руског језика у основним школама и гимназијама Србије у контексту актуелних наставних програма за руски језик”, in: *Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних (књига резимеа)*, 65.
17. Гинич Е. (2010), „Учебная просодия русского языка в свете просодии сербского языка”, in: *Русский язык как инославянский*, II, 152–161.
18. Гинич Е. (2010), „Изменения в чтении согласных букв перед буквой “е” в словах иностранного происхождения (на материале орфографических словарей РАН)”, in: *Десятый международный симпозиум – МАПРЯЛ 2010*, (Велико Тырново), 15–19.
19. Гинич Е. (2010), „Некоторые наблюдения над статусом просодии в изучении русского языка в сербских школах”, in: *I международный симпозиум “Русское слово на Балканах”* (Шумен), 343–348.
20. Гинич Е. (2011), „О составлении корпуса по исследованию обучения просодическим признакам русского языка сербоговорящих школьников и студентов”, in: *Русский язык как инославянский*, III, 195–206.
21. Гинић Ј. (2011), „Ирина Леонидовна Резниченко: Словарь ударений русского языка. Словари XXI века. – Москва: АСТ-Пресс книга, 2010, 944 стр”, in: *Славистика*, XV, 360–364. [Приказ]
22. Гинич Е. (2012), „Просодические единицы и признаки в комплекте учебников русского языка Родничок (I–VIII классы восьмилетней школы) в школах Сербии”, in: *Русистика: язык, культура, перевод* (София), 460–467.
23. Гинић Ј. (2012), „Фонетика у уџбеницима Петра Митропана”, in: *Славистика*, XVI, 399–408.

24. Гинич Е., Марич Б. (2013), “LI конференция славистов в Белграде”, in: *Русский язык за рубежом*, № 2, 120–121 [Хроника].
25. Гинич Е. (2014) “Некоторые наблюдения о различиях в синтагматическом членении русского и сербского языков и их связь с артикуляционной базой”, in: *Русский язык за рубежом*, № 4 [у штампи].

Академски радови

1. Гинић Ј. (2006) *Промене у нормативној фонетици савременог руског књижевног језика*. Необјављена магистарска дисертација, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 261.
2. Гинић Ј. (2013) *Настава прозодије руског језика у српској говорној средини (лингвистички и лингводидактички аспекти)*. Необјављена докторска дисертација, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 306.

Преводи:

1. *Алексеј Смирнов: Јунак Наум Ромашкин*: превод / Јелена Гинић. – Београд, Руски алманах, 2002. – 24–29 стр.

Уџбеници и приручници:

1. *Дружба начинается с улыбки* : уџбеник руског језика за 3. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2002. – 115 стр. (друго издање 2005.)
Приказ уџбеника: Просветни преглед, јуни, 2003, стр. 16. (П. Пипер)
2. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 3. разред основне школе : Радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2002. – 83 стр. (друго издање 2005.)
3. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 3. разред основне школе : Приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2002. – 132 стр.
4. *Дружба начинается с улыбки* : уџбеник руског језика за 4. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2003. – 93 стр.
5. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 4. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2003. – 73 стр.
6. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 4. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2003. – 176 стр.
7. *Родничок*: уџбеник руског језика за 1. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2003. – 56 стр.
8. *Родничок*: руски језик за 1. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2003. – 52 стр.
9. *Родничок*: руски језик за 1. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2003. – 408 стр.

10. *Дружба начинается с улыбки* : уџбеник руског језика за 5. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2004. – 112 стр. (друго издање 2005.)
11. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 5. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2004. – 76 стр. (друго издање 2005.)
12. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 5. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2004. – 148 стр.
13. *Родничок*: уџбеник руског језика за 2. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2004. – 52 стр. (друго издање 2006.)
14. *Родничок*: руски језик за 2. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2004. – 52 стр. (друго издање 2006.)
15. *Родничок*: руски језик за 2. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2004. – 282 стр.
16. *Дружба начинается с улыбки* : уџбеник руског језика за 6. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 152 стр. (друго издање 2006.)
17. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 6. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 84 стр. (друго издање 2006.)
18. *Дружба начинается с улыбки* : руски језик за 6. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 148 стр.
19. *Родничок*: уџбеник руског језика за 3. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 68 стр.
20. *Родничок*: руски језик за 3. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 56 стр.
21. *Родничок*: руски језик за 3. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005. – 172 стр.
22. *Родничок*: уџбеник руског језика за 4. разред основне школе / Јелена Гинић, Анита Тешић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2006. – 72 стр.
23. *Родничок*: руски језик за 4. разред основне школе : радна свеска / Јелена Гинић, Анита Тешић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2006. – 72 стр.
24. *Родничок*: руски језик за 4. разред основне школе : приручник за наставнике / Јелена Гинић, Анита Тешић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2006. – 186 стр.
25. *Родничок*: уџбеник руског језика за 5. разред основне школе / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2007. – 116 стр.
26. *Родничок*: руски језик за 5. разред основне школе : радна свеска / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2007. – 88 стр.

27. *Родничок*: руски језик за 5. разред основне школе : приручник за наставнике / Људмила Поповић, Јелена Гинић. – Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2007. – 212 стр.
28. *Родничок 6*: руски језик за 6. разред основне школе/ Јелена Гинић, Људмила Поповић. – Београд: Завод за уџбенике, 2008. – 132 стр.
29. *Родничок 6*: руски језик за 6. разред основне школе: радна свеска / Јелена Гинић, Људмила Поповић. – Београд: Завод за уџбенике, 2008. – 75 стр.
30. *Родничок 6*: руски језик за 6. разред основне школе: приручник за наставнике/ Јелена Гинић, Људмила Поповић. – Београд: Завод за уџбенике, 2008. – 156 стр.
31. *Родничок 7*: руски језик за 7. разред основне школе/ Јелена Гинић, Људмила Поповић. – Београд: Завод за уџбенике, 2009. – 144 стр.
32. *Родничок 7*: руски језик за 7. разред основне школе: радна свеска / Јелена Гинић, Људмила Поповић. – Београд: Завод за уџбенике, 2009. – 76 стр.
33. *Родничок 7*: руски језик за 7. разред основне школе: приручник за наставнике/ Јелена Гинић, Људмила Поповић. – Београд: Завод за уџбенике, 2009. – 168 стр.
34. *Родничок 8*: Поповић, Љ, Гинић, Ј. *Родничок 8. Руски језик за осми разред основне школе*. – Београд: Завод за уџбенике, 2010. – 163 стр.
35. *Родничок 8*: Поповић, Љ, Гинић, Ј. *Родничок 8. Руски језик. Радна свеска*. – Београд: Завод за уџбенике, 2010. – 80 стр.
36. *Родничок 8*: Поповић, Љ, Гинић, Ј. *Родничок 8. Руски језик. Приручник за наставнике*. – Београд: Завод за уџбенике, 2010. – 160 стр.

Остало:

Израда библиографије за *Јужнословенски филолог* (за 1998/99. годину), књига LVII – 2001. Београд, 139–218 стр.

Анализа научних радова др Јелене Гинић

Монографија др Јелене Гинић (у коауторству с проф. др Вучином Раичевићем) *Практикум из методике наставе руског језика* представља високошколски приручник и приручник за стручно усавршавање наставника руског језика. Написан је у складу с програмом за предмет *Методичка пракса: хоспитовање* – предмет на мастер-студијама русистике. Користи се и на предметима *Методика наставе руског језика 1* и *Методика наставе руског језика 2* на Филолошком факултету Универзитета у Београду. *Практикум* садржи два одељка: *Кратак преглед теорије* и *Креативни и проблемски методички задаци*, са *Предговором*, *Литературом* и додацима (*Модели планова рада наставника*, *Обрасци лекцијских припрема*, *Модел структуре рецензије уџбеника* и *Кратки руско-српски методички речник*). У *Предговору* (стр. 7–12) се објашњавају намена приручника. Следи *Кратак преглед теорије* (стр.13–53), где се излажу основне поставке методике наставе руског језика. Овај одељак написан је с добрим увидом у савремено стање методичке науке, уз примену истраживачких резултата аутора. Одељак *Креативни и проблемски методички задаци* (стр. 54–76) садржи 114 задатака, којима се код корисника *Практикума* изграђују умења анализе и вредновања наставних програма, уџбеника и приручника, одабира и састављања адекватних материјала за рад на часу. Коначно, *Практикум* попуњава једну празнину у русистичкој методичкој литератури овог типа.

У свом раду „О променама у нормативној фонетици везаним за неакцентовано **о** у речима страног порекла у руском језику (на материјалу ортоепских речника и фонетске литературе)” Јелени Гинић су као корпус послужили ортоепски речници које је издала Руска академија наука, и то четири различита, допуњена и прерађена издања.

Проучавајући речи страног порекла које садрже ненаглашено [o], Јелена Гинић извела је низ закључака о томе како се мењала ортоепска норма. Дошла је до закључака да су се ранији ортоепски речници (из 1955. и 1959. године) према норми односили једнозначно: на месту ненаглашеног [o] могао се изговорити или редуковани или нередуковани вокалски глас, никако и један и други. Новији ортоепски речници (из 1983. и 1989. године) као нормативан изговор најчешће сматрају оба поменута начина (и редуковани и нередуковани вокалски глас). Непостојаност норме у области вокализма Јелена Гинић доводи у везу с тим што се гласовни систем руског језика развио у корист консонантизма, а на штету вокализма (идући у сусрет закону Бодуена де Куртенеа).

У свом раду „Анализа развоја квалификатора ортоепских речника РАН друге половине XX века” Јелена Гинић разматра развој ортоепских квалификатора („орфоэпических помет”) у ортоепским речницима РАН који фигурирају пред речима с варијантним акцентима или могућношћу варијантног изговора. Квалификатори су изоловани у односу на изговорне и акцентуацијске варијанте, класификовани, дефинисани и упоређени. У овом раду Јелена Гинић све ортоепске квалификаторе издваја у две групе: опште и стилске. Она даје анализу и схеме њиховог развоја, пратећи ширење круга општих ортоепских квалификатора у речницима млађе генерације (1983 и 1989). Ширење круга општих ортоепских квалификатора у речницима млађе генерације, закључује Јелена Гинић, зависи директно од њиховог толерантнијег односа према норми и варијантности у односу на речнике старије генерације (1955 и 1959).

У раду „Изменения в месте ударения в современном русском языке (на материале орфоэпических словарей РАН XX века)” Јелена Гинић пише о променама у месту акцента на материјалу ортоепских речника Руске академије наука XX века. Она долази до закључака о томе да је толерантнији однос према норми и нормативности у речницима млађе генерације (1989 и 1983) условио могућност варијантног акцента код низа речи код којих то није било могуће у речницима старије генерације (1955 и 1959), као и да се промене у акценту односе на кретање акцента „удесно”, према крајњим слоговима, најчешће ка наставку.

Рад „Алтернација консонантских фона пред палатализованим консонантским фонама” посвећен је анализи могућих алтернација, тј. неалтернација консонантских фона пред палатализованим консонантским фонама, на материјалу ексцерпираним из ортоепских речника РАН. Ортоепски речници РАН квалификују и кодификују одређен начин читања као једини могућ или варијантни (палатализована и/или непалатализована консонантска фона пред палатализованим). У раду су дефинисани услови, тј. предиспозиције одређених консонантских фона за алтернацију, тј. неалтернацију. Јелена Гинић закључује да у савременом руском језику алтернације непалатализованих фона с палатализованима протичу у знаку фонетских услова: квалитет одређене консонантске фоне која ће потенцијално алтернирати много је важнији од позиције унутар речи (позиција коју најчешће наглашава фонетска литертура). Издвојене су најчешће фоне које потенцијално алтернирају, [з] и [с], и супротстављене фонама које потенцијално неће алтернирати: [в], [м] и [б]. Коначно, Јелена Гинић именује денталност и фрикативност консонантских фона предиспозицијом за алтернацију, док лабијалност и експлозивност консонантских фона назива предиспозицијом за неалтернацију.

Рад „Учебная просодия русского языка в свете просодии сербского языка” говори о прозодији руског језика у светлу прозодије српског језика, поредећи руски и српски интонацијски и акцентуацијски систем. Овим радом почиње интересовање Јелене Гинић за наставу прозодије руског језика у српској средини, која ће бити касније и тема

њене докторске дисертације. Аутор издваја најважније прозодијске чињенице које разликују српску од руске прозодије (сегментацију исказа, природу акцента, нагли успон и пад тона у оквиру нафреквентније руске интонационе конструкције), указује на неопходност допунског материјала у оквиру уџбеника руског језика, а у вези с увежбавањем прозодијских јединица и њихових особина. Указује и на неопходност допуне програма за руски језик датим садржајима. Касније, у докторској дисертацији, Јелена Гинић даје конкретан предлог допуне програма за основне и средње школе прозодијским садржајима.

У раду “Некоторые наблюдения над статусом просодии в изучении русского языка в сербских школах”, Јелена Гинић даље развија идеју о статусу прозодијског материјала у учењу руског језика у српским школама, упознаје читаоце са уџбеницима руског језика у српским основним школама и гимназијама с аспекта изучавања прозодијског материјала. Она врши делимичну квантитативну и квалитативну анализу, којом установљује недовољност заступљености прозодијског и фонетског материјала у уџбеницима, као и непрецизност фонетских описа. Коначно, указује детаљно на разлике српског и руског прозодијског система, указујући на један нов приступ у настави фонетике с прозодијом, и то започињање наставе од супрасегментне јединице, исказа, за разлику од досадашњег, сегментног приступа, који је започињао од сегментне јединице – гласа.

Рад “О составлении корпуса по исследованию обучения просодическим признакам русского языка сербоговорящих школьников и студентов” говори о састављању корпуса за фонетска акустичка истраживања, која би указала на тешкоће усвајања прозодијских особина руског језика за говорнике (ученике) српског језика. Анализирајући компаративна истраживања из области фонетике и прозодије руског и српског језика у XX и XXI веку, уз осврт на истраживања из области руске прозодије (која су првенствено методичког типа, тј. разрађена су у циљу бољег усвајања руског језика као страног), Јелена Гинић предлаже „методолошки оквир” за састављање фонетског корпуса из области истраживања руских и српских прозодијских јединица и особина.

У раду “Просодические единицы и признаки в комплектах учебников русского языка Родничок (I-VIII классы восьмилетней школы) в школах Сербии” Јелена Гинић пише о прозодијским јединицама и њиховим особинама у уџбеничком комплекту *Родничок*. Анализирајући квантитативно и квалитативно фонетски и прозодијски материјал, аутор долази до закључка да је материјал квантитативно недовољан, а квалитативно непрецизан и да врло често излази из граница прецизног фонетског описа (услед дидактичког транспоновања).

Рад „Фонетика у уџбеницима Петра Митропана” посвећен је квантитативној и квалитативној анализи четири уџбеника Петра Митропана (60-те, 70-те године прошлог века). Анализа је показала да је специјалног фонетског материјала у уџбеницима веома мало, на њега отпада 1–2% укупног уџбеничког материјала. Фонетског материјала је више само у уџбенику који је намењен почетном учењу руског језика (око 6,5%), а највећи део фонетског материјала односи се на уводни фонетски курс. Квалитативна анализа показала је да су објашњења у вези са сегментним и суперсегментним јединицама и особинама недовољно прецизна, срећу се нетачности као „тврди и меки наставци”, неразликовање термина „слово – глас”. Јелена Гинић изводи закључак да аутори уџбеника, када описују супрасегментне особине, разумеју фонетску тешкоћу, али њихови непрецизни описи могу да доведу ученике да дату особину не схвате. Коначно, аутор закључује да су неопходна дубља фонетска знања да би се коректно и тачно поједностављено и примерено ученицима описале различите фонетске појаве.

У раду “Некоторые наблюдения о различиях в синтагматическом членении русского и сербского языков и их связь с артикуляционной базой”, Јелена Гинић говори о разликама руског и српског језика у погледу сегментације исказа, доводећи ове особине у везу с артикулационом базом руског и српског језика. Она прави класификацију исказа у вези са сегментацијом у руском језику у поређењу са српским, закључујући да руски језик тежи чешћој сегментацији исказа, док српски језик тежи ређој сегментацији исказа. У складу с овим, Јелена Гинић назива руски језик језиком аналитичког типа у погледу сегментације, док српски језик назива језиком синтетичког типа. Указујући на прозодијске јединице као кључне елементе руске артикулационе базе коју експлицирају у свом уџбенику Књазев и Пожарицка (2011), аутор указује на потребу да се сама сегментација укључи у артикулациону базу поред најважније интонационе конструкције (ИК-3).

Коначно, докторска дисертација Јелене Гинић представља комплексно истраживање у вези с наставом прозодије руског језика у српској говорној средини.

Циљ истраживања био је да указивањем на доминантно место прозодије у фонетском систему руског језика утврди стање наставе прозодије у српској говорној средини, анализирајући методичку и фонетску литературу и актуелне уџбенике за руски језик. Указивањем на неадекватну заступљеност прозодијских материјала у програмима и уџбеницима, циљ је била и ревизија садржаја наставе прозодије руског језика у српској говорној средини.

Истраживање је обухватило два аспекта: 1) лингвистички: контрастивном анализом секундарне литературе указано је на најкрупније разлике српског и руског прозодијског система); дати аспект био је темељ за даље истраживање; и 2) лингводидактички, који је обимнији и комплекснији у самој дисертацији и којим аутор указује: а) на методичке поступке које је неопходно применити у настави прозодије ради превазилажења наведених тешкоћа у српској говорној средини; на већ познате поступке и именовање неколико нових; б) на велики удео прозодијских јединица и средстава у руској артикулационој бази, истакавши тиме њихову важност за наставу фонетике руског језика у српској говорној средини; в) на незадовољавајући квантитет и квалитет фонетског материјала у укупном уџбеничком материјалу, на незадовољавајући квантитет и квалитет прозодијског материјала у фонетском материјалу актуелизованих уџбеника руског језика за основну и средњу школу, упоредивши их са серијом уџбеника из шездесетих и седамдесетих година XX века; г) на неопходност дефинисања нових садржаја наставе прозодије руског језика у српској говорној средини и у оквиру којих би били предложени конкретни садржаји за наставу прозодије у основној и средњој школи.

При анализи прозодијских система руског и српског језика (лингвистички аспект), Јелена Гинић је истакла намаркантније разлике у акцентуацији и интонацији, указала на појаве у прозодијском систему руског језика којих у српском нема, те им се због тога мора указати посебна пажња у настави.

Допринос Јелене Гинић огледа се у томе што се на овај начин први пут широко пореде прозодијски системи два језика у свим релевантним карактеристикама. На поједине специфичности руског језика у односу на српски указано је први пут, као, на пример, на прозодијско језгро фонетске речи руског језика, специфичну сегментацију исказа руског језика. У вези са сегментацијом исказа, на више примера у руском језику у поређењу са српским, аутор указује на то да се у руском језику праве чешће паузе, да је фонетска синтагма краћа у односу на српски; у вези са сегментацијом исказа закључено је да јеруски језик је језик аналитичког типа по питању сегментације, док је српски језик – језик синтетичког типа. Руски интонациони систем представљен је доминантно моделом Ј. А. Бризгунове, али је дат и преглед интонационих модела С. В.

Кодзасова, С. Оде и Л. Л. Касаткина (они су представљени први пут у српској говорној средини).

Анализу уџбеника Јелена Гинић је вршила применом метода квантитативне, квалитативне и фреквенцијске анализе. Из извора (актуелни уџбеници руског језика, серија уџбеника шездесетих и седамдесетих година) издвајала је конкретан фонетски материјал који се тиче тематизације конкретне фонетске јединице или средства и назвала га фонетском доминантом или вођицом. Све фонетске доминанте Јелена Гинић је шифровала и наводила на почетку анализе фонетског материјала сваког од уџбеничких комплета. Шифре и називи презентују сво богатство фонетског (сегментног и прозодијског) материјала конкретног комплета. Помоћу шифара вршена је фреквенцијска анализа (после квантитативне и квалитативне). Квантитативна анализа указала је на приближни удео фонетског материјала у целокупном материјалу уџбеника, као и на удео прозодијског материјала у фонетском и укупном; квалитативна анализа дала је податке у вези с прецизношћу и квалитетом фонетског израза приликом тематизације конкретне фонетске доминанте; коначно, фреквенцијска анализа указала је на то које се фонетске доминанте најчешће тематизују.

Општи закључци у погледу квантитета фонетског материјала су задовољавајући само уколико се ради о почетном учењу руског језика; одмах у следећем разреду специјални фонетски материјал драстично опада и не задовољава стандарде пратећег фонетског курса. Ипак, уколико се актуални уџбеници упореде с уџбеницима шездесетих и седамдесетих година – упадљив је пораст квантитета фонетског материјала, што представља позитивну тенденцију.

Квалитативна анализа указала је на многе непрецизности фонетског израза, неразликовање појмова „слово : глас”, непрецизне описе руског интонационог система; непрецизности фонетског израза не тичу се, најчешће, непознавања чињеница и неразликовања појмова „слово : глас” од стране аутора, већ представљају једну непрецизност израза, која се, када се упореде актуелни уџбеници са старијима – смањује, што такође представља позитивну тенденцију, закључује Јелена Гинић.

Фреквенцијском анализом она је дошла до закључка да се најчешће тематизују увек тврди и увек меки гласова руског језика [ж], [ш], [ц], [ч’], [ш’], као и глас [л]; они представљају наставно тежиште и у старијој и у новијој генерацији уџбеника. Ове чињенице немају довољно аргумената, па Јелена Гинић дате доминанте назива фонетским стереотипом. Много теже за усвајање су, како аутор дисертације пише, неке друге сегментне и прозодијске доминанте, на пример, палатализовани / непалатализовани гласови, редукција вокалских гласова, управо овим доминантама (а и доминантама које се тичу интонације) припада највећи број грешака говорника српског језика, док се њима, пак, не посвећује ни десети део квантитета, квалитета и учесталости, који се посвећује фонетском стереотипу.

Све наведено указало је аутору и на неопходност ревизије програма наставе прозодије, чије садржаје и дефинише у завршном делу дисертације.

Закључак

Др Јелена Гинић у потпуности испуњава Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду и Статутом Филолошког факултета прописане услове за избор у звање за које конкурише.

У досадашњем наставном раду др Јелена Гинић се доказала као веома компетентан сарадник који врло успешно, савесно и одговорно учествује у организацији и реализацији наставних задатака као и у провери знања и у ваннаставним активностима на Катедри за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Одлично сарађује и са студентима и с наставницима.

Др Јелена Гинић се афирмисала и као аутор већег броја радова, у којима је једини аутор или један од два коаутора (1 монографија, 25 научних и стручних радова у националним и међународним часописима, два академска рада, 36 уџбеника и приручника).

У научноистраживачком раду др Јелена Гинић се потврдила као поуздан истраживач који влада савременом лингвистичком теоријом и методологијом, и уме да је успешно примењује у проблемским областима којима се до сада бавила.

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Кандидат др Јелена Гинић, виши лектор на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у потпуности испуњава услове за избор у научно-наставно звање на Филолошком факултету Универзитета у Београду за које конкурише, а који су предвиђени Законом о високом образовању и Статутом Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Комисија предлаже да се др Јелена Гинић, виши лектор, изабере у звање доцента за предмет Руски језик (научна област Русистика) на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Београд, 28. јуна 2014.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Др Предраг Пипер, редовни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду
2. Др Вера Белокапић Шкунца, ванредни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду
3. Др Вучина Раичевић, редовни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду